

Przypominajmy pacjentkom o badaniach

Październik jest miesiącem profilaktyki raka piersi. Lekarze ginekolodzy podczas wizyt najczęściej nie badają piersi u pacjentek. Powinni jednak znaleźć czas na przypomnienie o programie profilaktycznym u kobiet w wieku 50–69 lat podlegających pod program profilaktyczny NFZ, szczególnie, że wysyłanie papierowych zaproszeń na mammografię obecnie już nie jest praktykowane.

Papierowe zaproszenia przypominały pacjentkom o badaniach przesiewowych, tj. mammografii i cytologii, jednak wysyłanie zaproszeń nie funkcjonuje już od kilku lat. – Niestety, gdy pytam pacjentki, czemu nie korzystają z przysługującej im bezpłatnej mammografii, wskazują, że oczekują na listowne zaproszenie – informuje dr hab. n. med. Prof. UMed Leszek Gottwald, onkolog z Regionalnego Ośrodka Onkologicznego Szpitala im. M. Kopernika w Łodzi, przewodniczący Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Onkologicznego.

Piersi nie są pierwsze

Brak wiedzy o dostępności badań przesiewowych, a także natłok codziennych obowiązków sprawiają, że pacjentki nie badają się regularnie. Zgłaszalność na mammografię spada, a podmioty realizujące program przyznają, że mają problem z dotarciem do pacjentek: w ostatnim czasie znacznie spadła odbieralność telefonów, które wykonują pracownicy podmiotów oferujących mammografię na NFZ. Powód? Możemy się domyślać, że agresywny telemarketing firm oferujących pokazy sprzętu czy sprzedających instalację fotowoltaiczną sprawia, że coraz mniej chętnie odbieramy telefony z nieznanych numerów. Grupa LUX MED – największy realizator programu informuje o spadku objęcia populacji od momentu zaprzestania wysyłki zaproszeń i zablokowania świadczeniodawcom dostępu do danych osobowych osób uprawnionych do badań z ponad 43% w roku 2015 do niespełna 35% w roku 2021.

Onkolog przyznaje, że kolejny powód złej sytuacji z diagnozowaniem nowotworu piersi znajdziemy w gabinecie ginekologicznym: – Wiele pacjentek mówi mi, że nigdy, żaden ginekolog nie zbadał im piersi. To bardzo niepokojące. Domyślam się, że niebadanie piersi wynika z braku doświadczenia w tym badaniu, dodatkowo z konieczności przyjęcia w poradniach realizujących świadczenia w ramach NFZ bardzo dużej liczby pacjentek w krótkim czasie. Ginekolog powinien jednak przypomnieć pacjentce o profilaktycznej mammografii u kobiet w wieku 50–69 lat. Dodatkowo, należy pamiętać, że badaniem obrazowym piersi skierowanym szczególnie do kobiet młodszych jest ultrasonografia – przypomina dr L. Gottwald.

Byłoby bardzo korzystne, gdyby pacjentki w wieku 50–69 lat były informowane o programie profilaktycznym, np. z konkretną listą miejsc lub telefonów, gdzie mogą zgłosić się na badanie blisko miejsca zamieszkania. – Rozmawiamy dzisiaj w dużym ośrodku onkologicznym [w szpitalu Kopernika – przyp. red]. Dla kobiet z mniejszych miejscowości w wieku kwalifikującym do programu mammograficznego, podróż do odległego ośrodka na badanie jest często przeszkodą nie do pokonania – przypomina onkolog.

Profilaktyka leży

Rocznie w Polsce diagnozuje się blisko 20 tys. raków piersi. Około trzech czwartych tych kobiet udaje się wyleczyć z nowotworu. W celu poprawy wyników leczenia należy jednak ciągle edukować pacjentki w temacie profilaktyki oraz rozpoznawania tych nowotworów. Szczególny nacisk należy położyć na profilaktykę tych nowotworów, dla których posiadamy badania przesiewowe, tj. obok raka piersi na raka jelita grubego oraz szyjki macicy. I tu dr Leszek Gottwald również zwraca się do ginekologów: – Zgłaszalność na cytologię w ramach programu to raptem 40 procent, a mówimy tu przecież o młodych pacjentkach. Szczególnie niebezpieczny jest moment, w którym kobieta urodzi już dzieci i jest tak pochłonięta łąčeniem życia zawodowego i domowego, że kompletnie zapomina o dbaniu o swoje zdrowie. Wtedy może dojść do tragedii, którą niewątpliwie jest diagnoza zaawansowanego raka szyjki macicy. Dlatego także lekarze rodzinni powinni przypominać pacjentkom o profilaktyce onkologicznej – tłumaczy ekspert.

Agnieszka Danowska-Tomczyk

Drugą część artykułu - o bolączkach systemu, opublikujemy w numerze 11/2022.

Panaceum 10/2022